Litteratur

THORSTEN CARS, Bland spioner och terrorister. Recito Förlag, 2017, 307 s.

I min bokhylla står sedan tidigare tre böcker av Thorsten Cars: Doktorsavhandlingen om rättegångsbalkens resningsregler, en kommentar till skiljeförfarandelagen samt standardverket om korruptionslagstiftningen, *Mutbrott och korruptiv marknadsföring*.[1] Titlarna vittnar om Cars närmare 70 år som jurist. Till dessa sällar sig nu memoarerna *Bland spioner och terrorister*, som summerar denna långa karriär i rättvisans tjänst.

Den dramatiska titeln kan synas missvisande för en bok om en ganska traditionell, om än tämligen mångfacetterad, juristbana. Det må dock överses med att de förhållandevis spännande avsnitten om Cars tid som domare i bl.a. målen rörande Stig Bergling och planen på att kidnappa och placera Anna-Greta Leijon i en låda fått genomslag vid valet av rubrik.

Framställningen i övrigt är i allt väsentligt av traditionellt snitt. Vi följer Cars genom skolgång, universitets- och forskarstudier samt som notarie, aspirant, fiskal och assessor inom domstolsväsendet. Senare ägnas längre avsnitt åt bl.a. uppdraget som auditör i Kongo, arbetet hos Riksåklagaren och i Justitiedepartementet, tiden som Pressombudsman samt som ordförande för Institutet Mot Mutor och slutligen även tjänsterna som chefsrådman på Stockholms tingsrätt och lagman i Svea hovrätt. Listan — som inte är uttömmande — kan, som synes, göras lång.

Alla genrer har förstås sina egna falluckor och minfält. När det gäller just minnen av denna typ är det kanske främst två frågor som en presumtiv läsare ställer sig: Är råmaterialet tillräckligt intressant? Och kan författaren hålla sig från navelskådande och ältande av oförrätter?

När det gäller den första frågan kan konstateras att Cars förvisso inte nått de allra högsta av juridikens himlasfärer. Men å andra sidan synes det inte ha förelegat någon som helst brist på material. Boken är dessutom skriven på ett avslappnat och chosefritt sätt. Den synes avsedd att kunna läsas även av icke-jurister, vilket på något ställe medför att bakgrundsbeskrivningen känns lite väl basal. Men i det stora hela har Cars gått i land med uppgiften att skriva en intresseväckande och ibland även rolig och spännande redogörelse för sina många uppdrag och roller inom rättsväsendet (i bred bemärkelse).

Beträffande den andra frågan ovan kan konstateras att uppgörelser med gamla vedersakare och liknande nästan helt[2] lyser med sin frånvaro. Även privatlivet skildras, men lagom ingående. Berättarglädje, snarare än en önskan att försvara eller framhäva författaren, präglar framställningen.

[1] Se *Om resning i rättegångsmål*. Stockholm, 1959; *Lagen om skiljeförfarande. En kommentar*. 3 uppl. Stockholm, 2001 respektive *Mutbrott och korruptiv marknadsföring*. 3 rev. uppl. Stockholm, 2012.

[2] Enda undantaget är redogörelsen på s. 198–200, beträffande SOU 2002:87.

Slutligen kan konstateras att genren domarmemoarer är ”synnerligen klent företrädd” i den svenska litteraturen.[3] Omdömet kan, såvitt jag känner till, utsträckas till att gälla jurister i gemen. Cars bok är ett bidrag till avhjälpandet av denna brist och ett exempel som fler borde följa.

Lars Edstedt

[3] Krister Thelin i SvJT 2010 s. 893.